
OBZORJE EVROPA

VKLJUČUJOČA ZNANOST: ENAKOST SPOLOV

ursula.konecnik@gov.si
21. 9. 2021, UM

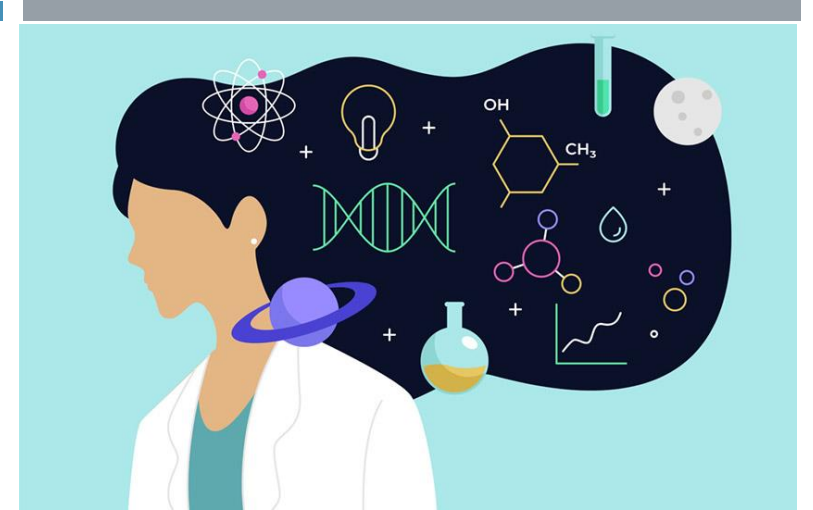
Mreža NKO
Obzorje Evropa

Mreža NKO

Obzorje Evropa

Neenakost spolov v Evropi

Ne glede na napredek, ki je bil dosežen v okviru H2020 in Evropskega raziskovalnega prostora, neenakosti še vedno vztrajajo ([She Figures 2018](#) in [ERA Progress Report 2018](#))

- Število doktorandtk in doktorandtov je že skoraj izenačeno – **48,1%**.
- Samo **24,9 %** žensk je zaposlenih znotraj tehničnih poklicev.
- Na najvišjih položajih v akademiji je samo **26,2%** žensk.
- Med inovatorji je samo **10,7%** žensk.
- Ženske so manj uspešne pri pridobivanju financiranja – **3,9%**.
- Na odločevalskih položajih je samo **23,6 %** žensk.

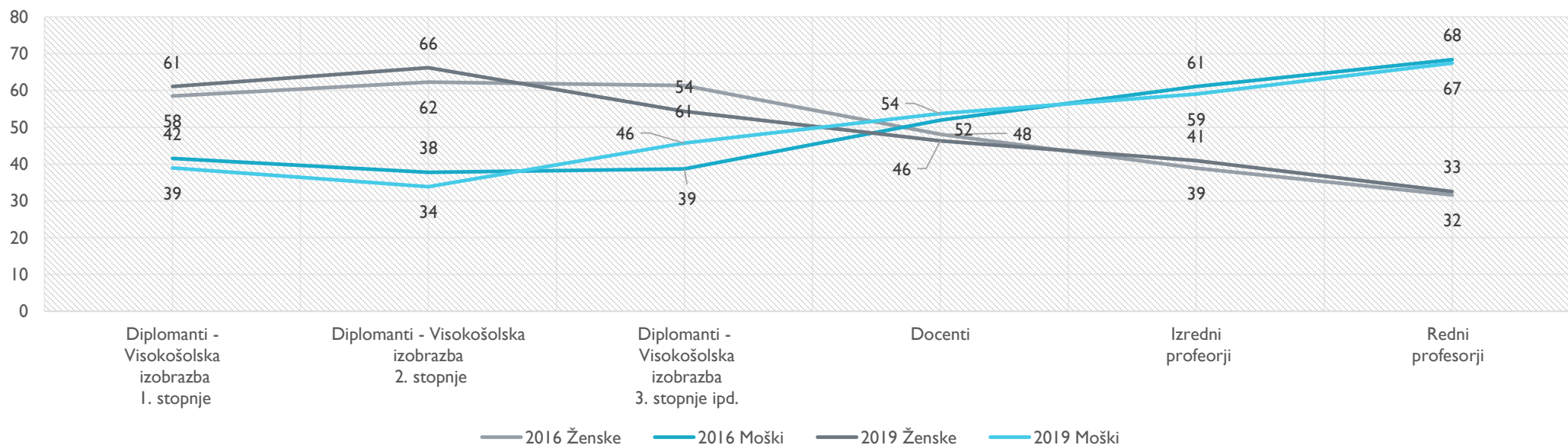

Mreža NKO

Obzorje Evropa

Neenakost spolov pri kariernih poteh (Slovenija)

Delež žensk in moških na tipični akademski poti

Vir: SURS

OBZORJE EVROPA

POLITIČNI IN PRAVNI OKVIR

Mreža NKO

Obzorje Evropa

Mreža NKO

Obzorje Evropa

POLITIČNI IN PRAVNI OKVIR

- Zaveza za okrepitev horizontalnih vsebin znotraj Obzorja Evropa
- Politična prioriteta Evropske Unije: Communication on ‘A Union of Equality: Gender Equality Strategy 2020-2025’ (marec 2020)
- ERA prioriteta: Council Conclusions on the New ERA (1 Dec. 2020), in dokument Evropske komisije Communication on A new ERA for Research and Innovation (30 Sept. 2020)

Mreža NKO

Obzorje Evropa

A NEW ERA FOR RESEARCH AND INNOVATION

- podpora trajnostnim strukturnim in kulturnim spremembam v raziskovalnih organizacijah
- okrepitev razpoložljivega bazene ženskih talentov na področju raziskav.
- V koordinaciji z drugimi strategijami na področju raziskav in razvoja, ter v sodelovanju z HEA, se bo EU usmerila tudi na povečanje udeležbe žensk na področjih STEM in okrepila njihovo sodelovanje v podjetništvu.
- Akcijskih načrti za enake možnosti na institucijah so postali pogoj pri prijavih na razpise okvirnega programa Obzorje Evropa.
  - Znotraj teh načrtov bodo institucije spodbujene, da celostno naslovijo raznolikost in med ukrepe vključijo tudi druge družbene kategorije, kot so npr. rasa, posebne potrebe, spolna orientacija - **presečni dejavniki** - ter nasilje na podlagi spola.

Mreža NKO

Obzorje Evropa

OKVIRNI PROGRAM OBZORJE EVROPA

Cilji na področju enakosti spolov:

- **Povečati število žensk**, ki sodelujejo v R&I programih (pri sestavi raziskovalnih skupin).
- Okrepiti **integracijo dimenzije spola v R&I projektih** (pri vsebini raziskovalnih projektov).
- Nasloviti sistemske in strukturne spremembe na institucijah (**načrti za enakost spolov**).
- Razširiti politiko enakosti tudi na **druga področja**, kjer obstajajo potenciali za diskriminacijo (npr. narodnost, spolna usmerjenost, posebne potrebe, itd..)
- **Povečati sodelovanje** v aktivnostih za enakost spolov v podporo raziskovalnim organizacijam

„Odličnost in inkluzivnost sta dve plati istega kovanca“ komisarka Marija Gabriel

Mreža NKO

Obzorje Evropa

Obzorje Evropa in ključne novosti

- **integracija dimenzije spola** v vsebinah raziskav in inovacij
- pogoj za prijavo na razpise je **Načrt za enakost spolov**
- **Posebno financiranje** bo namenjeno podpori pripravi Načrtov enakosti spolov
- Posebno financiranje bo namenjeno tudi študijam spola in presečnem raziskovanju
- Posebne **aktivnosti v podporo enakosti spolov** so predvidene tudi v okviru **European Innovation Council**
- Posebna pozornost bo umerjena na zagotavljanju **uravnoteženosti evalvacijskih panelov** in drugih relevantnih teles
- **Uravnotežena sestava raziskovalcev** v projektih

Mreža NKO

Obzorje Evropa

POGOJ PRI PRIJAVI: NAČRTI ZA ENAKOST SPOLOV

Kriterij pri ocenjevanju odličnosti: integracija dimenzije spola v vsebino raziskav

Kriterij pri končnem ocenjevanju: uravnotežena sestava raziskovalnih skupin

---

OBZORJE EVROPA

NAČRTI ZA ENAKOST SPOLOV

Mreža NKO

Obzorje Evropa

Načrt za enakost spolov

- Načrt za enakost spolov kot **predpogoj za prijavo na razpise Obzorje Evropa.**
- Pogoj velja za vse javne institucije držav članic in pridruženih članic, visokošolske in raziskovalne organizacije (vključno s privatnimi).
- Do popolne uveljavitve tega kriterija bo veljalo **prehodno obdobje do leta 2022.**
- Potrebna bo „**izjava**“ na podlagi priloženega vprašalnika v prijavi.
- Načrt enakosti spolov je lahko del drugega strateškega dokumenta institucije.
- **Nadzor** in redno preverjanje skladnosti.

Mreža NKO

Obzorje Evropa

Načrt za enakost spolov

- relevanten, skladen z nacionalno zakonodajo in zahtevami
- prilagojen za vsako organizacijo (misija, zgodovina, kontekst)
- predhodno določiti pristojnosti, odgovornosti (vodilni kader)
- Pričeti je potrebno z analizo, pregledom podatkov, obstoječih pravilnikov, praks, odzivov
- Jasno opredeliti probleme, vzroke za neenakosti, cilje, ukrepe
- vključiti celotno organizacijo v pripravo (tako vodilne, kadrovske, študente, raziskovalce)
- Nadzor nad uresničevanjem (kot del stalnega procesa)

Mreža NKO

Obzorje Evropa

PROCESNE ZAHTEVE

Javen dokument

- Uraden dokument
- podpisan s strani vodilnih
- objavljen
- promoviran

Namenska sredstva

- Financiranje strokovnih komisij, ekspertov

Zbiranje podatkov in nadzor

- Podatki po spolu
- Letno poročanje

Usposabljanje in izobraževanje

- Vključitev celotne organizacije
- Nasloviti podzavestne pristranskosti

Mreža NKO

Obzorje Evropa

GRADNIKI

usklajevanje poklicnega
in zasebnega življenja
znotraj organizacijske
kulture

uravnotežena
zastopanost spolov na
vodilnih in
odločevalskih položajih

enake možnosti spolov
pri zaposlovanju in
kariernem
napredovanju

upoštevanje dimenzije
spola v vsebini raziskav
in poučevanja

ukrepi za preprečevanje
nasilja na podlagi spola,
vključno s spolnim
nadlegovanjem

European
Commission

Mreža NKO

Obzorje Evropa

Gender equality plan

Having a gender equality plan is an eligibility criterion for Public bodies, Higher education establishments and Research organisations from Member States and Associated Countries. Be aware that if the proposal is selected, having a Gender Equality Plan will be necessary before the grant agreement signature (applicable on calls with deadlines in 2022 and beyond).

Does the organisation have a Gender Equality Plan (GEP) covering the elements listed below?

Yes

No

Minimum process-related requirements (building blocks) for a GEP

- **Publication:** formal document published on the institution's website and signed by the top management
- **Dedicated resources:** commitment of human resources and gender expertise to implement it.
- **Data collection and monitoring:** sex/gender disaggregated data on personnel (and students for establishments concerned) and annual reporting based on indicators.
- **Training:** Awareness raising/trainings on gender equality and unconscious gender biases for staff and decision-makers.

Content-wise, recommended areas to be covered and addressed via concrete measures and targets are:

- work-life balance and organisational culture;
- gender balance in leadership and decision-making;
- gender equality in recruitment and career progression;
- integration of the gender dimension into research and teaching content;
- measures against gender-based violence including sexual harassment.

Mreža NKO

Obzorje Evropa

Podpora institucijam pri pripravi Načrtov za enakost spolov

- Podpora za implementacijo Načrtov za enakost spolov traja že več kot 10 let: FP7, Horizon 2020 – sodelovalo je več kot **200 organizacij v 30 raziskovalnih projektih** + dodatne podporne iniciative: izobraževanja, usmeritve, izmenjava dobrih praks
- projekti ACT, GE Academy, CASPER, GENDERACTION in drugih.
- Posodobitev orodja **EIGE-DG R&I – GEAR tool**
- Vzpostavitev podporne institucije („**GEP knowledge & support facility**“)
- Vzpostavitev mreže **nacionalnih kontaktnih oseb** za podporo implementaciji GEPs med državami članicami

SI institucije: Act (Community of practice) - ZRC SAZU, Change – NiB, Gearing Roles – FF UL, Athena – IJ

Mreža NKO

Obzorje Evropa

GEAR ORODJE

^ 💡 The GEAR Step-by-Step Guide

Step 1: Getting started

Step 2: Analysing and assessing the state-of-play in the institution

Step 3: Setting up a Gender Equality Plan

Step 4: Implementing a Gender Equality Plan

Step 5: Monitoring progress and evaluating a Gender Equality Plan

Step 6: What comes after the Gender Equality Plan?

GEAR action toolbox

Who is involved in a Gender Equality Plan?

Rationale for gender equality in research

Basic requirements and success factors

Obstacles and solutions

Dostopno na: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/toolkits/gear>

OBZORJE EVROPA

INTEGRACIJA DIMENZIJE SPOLA V VSEBINO RAZISKAV

Mreža NKO

Obzorje Evropa

Integracija analize spola in presečnih dejavnikov v vsebino raziskav in inoviranja

- Describe how the **gender** dimension (i.e. sex and/or gender analysis) is taken into account in the project's research and innovation content [e.g. 1 page]. If you do not consider such a gender dimension to be relevant in your project, please provide a justification._
  - ⚠ *Note: This section is mandatory except for topics which have been identified in the work programme as not requiring the integration of the gender dimension into R&I content.*
  - ⚠ *Remember that that this question relates to the content of the planned research and innovation activities, and not to gender balance in the teams in charge of carrying out the project.*
  - ⚠ *Sex and gender analysis refers to biological characteristics and social/cultural factors respectively. For guidance on methods of sex / gender analysis and the issues to be taken into account, please refer to http://ec.europa.eu/research/swafs/gendered-innovations/index_en.cfm?pg=home*

Mreža NKO

Obzorje Evropa

KRITERIJ ODLIČNOSTI ZA RIAs/IAs

- ✓ Clarity and pertinence of the **project's objectives**, and the extent to which the proposed work is ambitious, and goes beyond the state-of-the-art.
- ✓ **Soundness of the proposed methodology**, including the underlying concepts, models, assumptions, inter-disciplinary approaches, **appropriate consideration of the gender dimension in research and innovation content**, and the quality of open science practices including sharing and management of research outputs and engagement of citizens, civil society and end users where appropriate.

Mreža NKO

Obzorje Evropa

Integracija analize spola in presečnih dejavnikov v vsebino raziskav in inoviranja – pomen

- **Dodana vrednost** raziskavam in razvoju z vidika odličnosti, kreativnosti in novih poslovnih priložnosti.
- Spodbuja (samo)spraševanje glede **norm in stereotipov** ter razmislek glede uveljavljenih standardov in referenčnih modelov.
- **Poglobljeno razumevanje** potreb, stališč in obnašanja vseh ljudi.
- Storitve in nove dobrine, ki so bolj **naslavlajo potrebe** vseh ljudi.
- Okrepitev **družbene relevance raziskovanja in inoviranja**.

Mreža NKO

Obzorje Evropa

- Zakaj opazamo različne stopnje okuženosti in smrtnosti pri moških in ženskah pri COVID-19 pandemiji?
- Ali je smiselno, da se preučuje posamezne bolezni samo na moški populaciji (npr. srčno-žilne bolezni)?
- Ali je smiselno, da se razvije varnostna oprema v avtih samo na standardu moškega telesa?
- Ali je etično, da se razvije umetna inteligenca na podlagi podatkov, ki so pomanjkljivi in pristranski (nepopolni)?
- Ali ste vedeli, da zaradi globalnega segrevanja v populaciji morskih želv v Velikem koralnem grebenu (Avstralija) prevladujejo samice?
- Ali ste vedeli, da vloge in identiteta vpliva na percepcijo bolečine?
- Ali ste vedeli, da sistem za prepoznavanje obrazov deluje bolj učinkovito na moških obrazih kot na ženskih, bolje na svetli polti kot na temni?

Mreža NKO

Obzorje Evropa

Policy report: Gendered Innovations 2: How inclusive analysis contributes to research and innovation

https://ec.europa.eu/info/news/gendered-innovations-2-2020-nov-24_en

Horizon 2020 Expert Group on Gendered Innovations
Impact of sex and gender in the COVID-19 pandemic

https://ec.europa.eu/info/news/impact-sex-and-gender-current-covid-19-pandemic-2020-may-28_en

Gender and intersectional bias in artificial intelligence

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/research_and_innovation/research_by_area/documents/ec_rtd_gender-bias-in-ai-factsheet.pdf

---

OBZORJE EVROPA

ENAKOST SPOLOV V SESTAVI RAZISKOVALNIH SKUPIN

Mreža NKO

Obzorje Evropa

ENAKOST SPOLOV PRI SESTAVI RAZISKOVALNIH SKUPIN

- Pri predlogih, ki bodo ocenjeni z istim številom točk, se bo ocenjevala tudi sestava raziskovalnih skupin (upoštevajo se vsi, ki so navedeni kot sodelujoči).

OBZORJE EVROPA

UPORABNE POVEZAVE

Mreža NKO

Obzorje Evropa

FACTSHEET ON KEY GENDER EQUALITY PROVISIONS UNDER HORIZON EUROPE

EUROPEAN UNION

#HorizonEU

February 2021

I am determined to step up our efforts on gender equality and support more talented women in research and innovation. I am committed to ensuring that the gender dimension is fully integrated into research and innovation supported by Horizon Europe, and that it is fully acknowledged in the European Research Area.

Marysa Gabriel, Commissioner for Innovation, Research, Culture, Education and Youth

GENDER EQUALITY A STRENGTHENED COMMITMENT IN HORIZON EUROPE

What is the challenge?

Despite progress achieved on gender equality in research and innovation under the [Horizon 2020](#) research and innovation programme, we still need better implementation of EU gender equality objectives by research and innovation organisations across the EU, notably:

- More women participating in research and innovation programmes
- Better integration of the gender dimension in the content of research and innovation projects
- More participation of EU widening countries in actions dedicated to gender equality in research and innovation organisations
- Broadening gender equality policies in research and innovation to intersections with other potential grounds for discrimination such as ethnicity, disability and sexual orientation

The Commission is taking concrete steps to address these challenges through [Horizon Europe](#), in line with the Communication [A New ERA for Research and Innovation](#) and the new [Gender Equality Strategy 2020-2025](#).

How we will tackle it and for whom

- Horizon Europe sets **gender equality as a crosscutting principle** and aims to **eliminate gender inequality and intersecting socio-economic inequalities** throughout research and innovation systems, including by addressing unconscious bias and systemic structural barriers.

<https://op.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/c0b30b4b-6ce2-11eb-aeb5-01aa75ed71a1>

Mreža NKO

Obzorje Evropa

GENDER EQUALITY IN R&I POLICY PAGE

Gender equality in research and innovation

Achieving gender equality in research, how it relates to the European Research Area, networks and news.

PAGE CONTENTS

The Commission's gender equality strategy

Gender equality in the European Research Area (ERA)

Gender equality and coronavirus

She Figures monitoring report

Networks

Publications

Latest

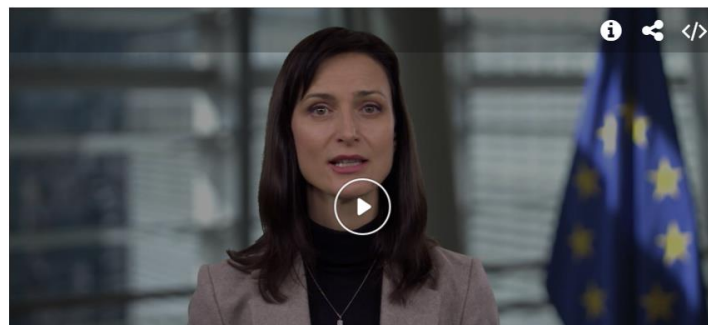
Related links

The Commission's gender equality strategy

The European Commission is committed to promoting gender equality in research and innovation.

It is part of the European Commission [Gender Equality Strategy](#) for 2020-2025, which sets out the Commission's broader commitment to equality across all EU policies.

In addition, the EU has a well-established regulatory framework on gender equality, including binding directives, which apply widely across the labour market including the research sector.

https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/gender-equality-research-and-innovation_en

Mreža NKO

Obzorje Evropa

HORIZON
EUROPE

THE EU RESEARCH & INNOVATION
PROGRAMME 2021 - 2027

#HorizonEU

- Gender equality in research and innovation

https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/gender-equality-research-and-innovation_en

- MIZŠ in Obzorje Evropa: www.obzorje-evropa.si

- Portal za sodelujoče v Obzorju Evropa (Funding & Tenders Portal):

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/horizon>

- Vprašanja? Research Enquiry Service: <http://ec.europa.eu/research/enquiries>

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

SPIRIT
SLOVENIJA
JAVNA AGENCIJA

I FEEL
SLOVENIA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Mreža NKO

Obzorje Evropa

Hvala za pozornost😊

kontakt: ursula.konecnik@gov.si